

Tűzgömb megfigyelés

Pannonhalmán, 1973. V. 26-án, $22^{\text{h}}40^{\text{m}}13^{\text{s}} + 1^{\text{s}}$ -kor -5 mg-jú tűzgömböt észleltem, acelynek színe narancssárga volt, de egyik fele mintha piros lett volna. Időtartama mintegy 0,6 sec, átcérője $1/8$ fok volt. A feltűnés koordinátái:

Rekta. = 16:25, Dekl. = +55,5; az eltűnés RA = 15:50, D = +70,0. Hangjelenség nem volt.

Az észlelőhely koordinátái: Long. = 17:44,3 E; Lat = 47:33,8 N.

/Átattovábbító: Hegyessy Péter, a részletesebb adatok a Smithsonian CFSLP Circularban jelennek meg./

E. Kovács Zoltán /Pannonhalma/

Észlelte-e valaki ezt a tűzgömböt /Észak-Dunántúl, Csehszlovákia/ ? Várjuk az adatokat.

Csillagos Ég /1973. aug. - szept.

SOLYOSK Merkúr: Augusztus elejétől a hónap közepéig napkelte előtt keleten látható, legnagyobb nyugati kitérése aug. 8-án, ekkor napnyugta után 10 fokra van a látóhatár felett. Szeptember végén napnyugta után, a nyugati égen jelenik meg, de megfigyelésre nem alkalmas.

- Vénusz: Esti csillag, napnyugta után 1,5 órával nyugszik. Látszó átcérője szept. 18-án 15,4 ivcp. kb. 120x-os nagyítással akkora, mint a Hold puszta szemmel. - Mars: aug. közepén 22 óra, szept. végén 19:30 körül kel, a Pisces, Cetus és Aries csillagai között mozog, fényessége -0,3 mg-ról -1,9 mg-ra nő. Látszó átcérője szept. 8-án 17,6 ivcp. 100x-os nagyítással már észlelhető. A bolygó északi félgömbjén aug. 26-án van a téli napforduló, az északi pólussapkra tehát kiterjedt lesz, de észlelése nehéz, mert a Mars déli sarka fordul a Föld irányába /15 fokkal. / - Jupiter: a koraesti órákban delel, jól megfigyelhető.

- Szaturnusz: Augusztusban éjjél után, szept. végén már éjjél előtt felkel. Gyűrűje a legerősebben nyitott. Jól észlelhető. - Uránusz: a nappali égen tartózkodik. - Neptunusz: az esti órákban nyugszik, a Scorpióban látható, kb. $1/3$ fokra keletre a mű / Ψ / Sco-tól. Fényessége 7,8 mg, látszó átcérője 2,4 ivcp. Koordinátái aug. 29-re: RA = 16:12,2; Dekl. = -19:30.

METEORAJZOK: A júliusi Aquariádák maximuma aug. 1-re esik, az RA = 22,6; Dekl. = -9 radiáns felől lassú meteorokat ad, közepes sűrűséggel /óránként 30 - 40/. - Cygnidák: lapos, elnyújtott maximumuk aug. 16 - 20 közé esik, Radiáns RA = 21,5, dekl = +51. Kb. 8 meteor/óra.

- Cepheidák: a lapos maximum aug. 13-ra esik RA = 20,5, dekl. = +64 radiánsból, kevés meteorral. Ez évben igen kedvező megfigyelhetősége. Talán a Cygnidák ikerraja. - Perseidák: a leggazdagabb állandó meteorraj júl. 20-tól jelentkezik, maximuma aug. 12/13-ra esik, gyors meteorokkal, amelyek radiánsa RA = 3,0 Dekl. = +56. Magasságuk 90 - 130 km. A Swift-Tuttle 1862 III. üstököséből erednek, amelynek keringése 119,6 év. Idén erős aktivitás várható. - Piscidák: kevés, lassú meteor, szept. 12-é maximummal az RA = 0,0; Dekl. = +4 felől.

Események /aug. - szept./

- Aug. 8. 18,5. Merkúr legnagyobb nyugati kitérése 19 fokra a Naptól.
 10. 23,1. Algol minimum.
 13. 19,9. Algol minimum.
 23. 20,3. Szaturnusz 1 fokra délre a Holdtól.
 28. 3,9. Algol minimum.
 31. 0,7. Algol minimum.

Szept.

2. 21,6. Algol minimum.
 3. 0,7. Szaturnusz 10 ívpercre az éta Geminorumtól.
 4. 19,7. A Ceres kisbolygó 2,7 fokra északra az Antarestől.
 RA = 16:08,9; Dekl. = -21:27.
 6. 0,1. A Vénusz 0,8 fokra délre az Uránusztól.
 Előző este már észlelhető!
 7. 6,0. A Vénusz 1,7 fokra északra a Spicától.
 9. 0,8. Jupiter 3 fokra északra a Holdtól.
 17. 5,6. Algol minimum.
 20. 2,4. Algol minimum.
 6,0. Szaturnusz 0,8 fokra délre a Holdtól.
 22. 23,2. Algol minimum.
 23. 5,3. Őszi napéjegyenlőség.
 25. 20,1. Algol minimum.
 27. 21,7. A Merkúr 1 fokra délre az Uránusztól.

Julianus Dátumok. Jul. 1. 2 441 864,5; Aug. 1. 895,5; Szept. 1. 926,5; Okt. 1. 956,5; Nov. 1. 987,5; Dec. 1. 2 442 017,5; 1974. Jan. 1. 048,5.

METEOR 1973/4. A. mellékletHoldfázisok:

Első negyed	VII.	7.	9:26.	VIII.	5.	23:27.	IX.	4.	16:22
Holdtölte		15.	12:56.		14.	3:17.		12.	16:16
Utolsó negyed		23.	4:58.		21.	11:22.		19.	17:11
Ujhold		29.	19:59.		28.	4:25.		27.	14:54
Első negyed	X.	4.	11:32.	XI.	3.	7:29.	XII.	3.	2:29
Holdtölte		12.	4:09.		10.	15:27.		10.	2:34
Utolsó negyed		18.	23:33.		17.	7:34.		16.	18:13
Ujhold		26.	4:17.		24.	20:55.		24.	10:07

Kohutak 1973 f üstökös. - A táblázatban d a földtávolságot, r a nap-távolságot jelenti Csillagászati Egységben, m az előre számolt fényesség magn.-ban.

1973.	Rekta.	Dekl.	d	r	m
Nov. 4.	11 ^h 42 ^m	- 08,8	2,02	1,46	+6,2
	14.	12 13			
	24.	12 55	1,52	1,05	+4,1